

HARRAN ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK DERGİSİ

HARRAN UNIVERSITY JOURNAL of ENGINEERING

e-ISSN: 2528-8733 (ONLINE)

Proje Yönetim Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerinin Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses Written On Project Management

Yazar(lar) (Author(s)): Yunus AYDIN¹, Mehmet PINARBAŞI², Tamer EREN³

¹ ORCID ID: 0000-0003-0652-2136

² ORCID ID: 0000-0003-3424-2967

³ ORCID ID: 0000-0001-5282-3138

Bu makaleye şu şekilde atıfta bulunabilirsiniz (To cite to this article): Aydın Y., Pınarbaşı M., Eren T., "Proje Yönetim Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerinin Bibliyometrik Analizi", *Harran Üniversitesi Mühendislik Dergisi*, 10(1): 51-64, (2025).

DOI: 10.46578/humder.1628386

Proje Yönetim Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerinin Bibliyometrik Analizi

Yunus AYDIN¹ , Mehmet PINARBAŞI² , Tamer EREN^{2*}

¹ TÜBİTAK SAGE, Kümeveleri No:1, 06470, Mamak/ANKARA

² Endüstri Mühendisliği Bölümü, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Kırıkkale Üniversitesi, 71000, Yahşihan/KIRIKKALE,

Makale Bilgisi

Başvuru: 28/01/2025
Düzeltilme: 08/02/2025
Kabul: 19/02/2025
Yayınlanma: 31/03/2025

Alıntı

Aydın Y., Pınarbaşı M., Eren T., "Proje Yönetim Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerinin Bibliyometrik Analizi", Harran Üniversitesi Mühendislik Dergisi, 10(1): 51-64, (2025).

Öz

Organizasyonel hedefleri geliştirmeye yönelik bir strateji olarak proje yönetiminin artan kullanımı, son yıllarda önemli bir trend olarak ortaya çıktı ve 2000'li yılların sonlarında ivme kazandı. Ancak, bu alanın akademik bağlamda daha kapsamlı bir şekilde ele alınarak mevcut eğilimlerin, zorlukların ve gelişim alanlarının daha derinlemesine incelenmesi gerekmektedir. Bu çalışma, proje yönetiminde mevcut durumun daha iyi anlaşılması için alanın mevcut durumunun ölçülmesini amaçlamaktadır. Ulusal Tez Merkezi'nden "proje yönetimi" konusunda derlenen 141 yüksek lisans ve doktora tezi kullanılarak bibliyometrik analiz yapılmıştır. Bu çalışma, proje yönetimi konusunun 2013 yılından 2024 yılına kadar son on yılda geçirdiği evrimi kapsamaktadır. Tezler yazıldığı üniversiteler, danışmanlar, en sık kullanılan anahtar kelimeler, çalışma yapılan sektörler, tezlerin yapıldığı enstitüler, ana bilim dalları, yöntemler, üniversitenin türü açısından incelenmiştir. Bu araştırma, Türkiye'de proje yönetimi alanında yapılacak akademik çalışmalara kaynak teşkil edebilecek analizler sunmaktadır. Bu çalışmadan elde edilen bulgular, proje yönetimi alanında henüz ele alınmamış konuların daha derinlemesine incelenmesine katkı sağlamak amacıyla diğer araştırmacılar tarafından kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Proje Yönetimi, Bibliyometrik Analiz, Lisansüstü Tezler

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses Written On Project Management

Abstract

The increasing use of project management as a strategy to improve organizational goals has emerged as a significant trend in recent years and gained momentum in the late 2000s. However, this field needs to be addressed more comprehensively in the academic context and current trends, challenges and development areas need to be examined in more depth. This study aims to measure the current status of the field in order to better understand the current situation in project management. A bibliometric analysis was conducted using 141 master's and doctoral theses on "project management" compiled from the National Thesis Center. This study covers the evolution of the project management subject in the last decade from 2013 to 2024. Theses were examined in terms of universities where they were written, consultants, most frequently used keywords, sectors where studies were conducted, institutes where theses were written, main branches of science, methods and type of university. This research provides analyses that can constitute a source for academic studies to be conducted in the field of project management in Turkey. The findings obtained from this study can be used by other researchers in order to contribute to a more in-depth examination of topics that have not yet been addressed in the field of project management.

Keywords: Project Management, Bibliometric Analysis, Postgraduate Theses

Article Information

Received: 28/01/2025
Revised: 08/02/2025
Accepted: 19/02/2025
Published: 31/03/2025

Citation

Aydın Y., Pınarbaşı M., Eren T., "Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses Written On Project Management", Harran University Journal of Engineering, 10(1): 51-64, (2025).

*İletişim yazarı, e-mail: tamereren@gmail.com

*Corresponding author, e-mail: tamereren@gmail.com

DOI: 10.46578/humder.1628386

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Proje Yönetimi, belirlenen amacı/amaçları gerçekleştirebilmek adına sahip olunan kaynakların tasarlanması, düzenlenmesi, harekete geçirilmesi ve denetlenmesi sürecidir. Proje yönetimi, özellikle karmaşık ve büyük ölçekli projelerde, zaman ve maliyet yönetimi açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmada, proje yönetimi konusundaki literatürün bibliyometrik analizi yapılacaktır.

Bibliyometri, bilimsel tabanda yazılan kitap, makale ve diğer yayınların analizinde istatistiksel metotların kullanılmasına dayanan bir disiplindir. Bu yöntemler, özellikle kütüphane ve bilgi bilimi alanlarında yaygın olarak uygulanmaktadır. Bibliyometri, spesifik bir zaman periyodundaki bilimsel yayınları incelerken, aynı zamanda bir çalışmanın sonraki araştırmalara olan etkisini de değerlendirmektedir [1].

Uzun zamandır kullanılan proje yönetimi teknikleri, günümüzde giderek daha fazla alanda uygulanmakta ve teorik gelişmelerle de desteklenmektedir. 20. yüzyılın ortalarına kadar çoğunlukla inşaat projelerinde kullanılan proje yönetimi kavramı, bugün gelişen ve büyüyen kuruluşların rutin dışı işlerini daha planlı bir şekilde yönetmek için başvurduğu bir yöntem haline gelmiştir [2].

Proje yönetimi, projenin ihtiyaçlarını karşılamak için bilgi, beceri ve yöntemlerin proje faaliyetlerine uygun bir yöntemle uygulanması ve entegre edilmesidir. Proje yönetimi, ekiplerin projeleri etkili bir şekilde yürütmelerine olanak tanır [3].

Bu çalışmanın temel amacı, proje yönetimi alanında gerçekleştirilen akademik tezlerin bibliyometrik yöntemlerle analiz edilerek mevcut araştırma eğilimlerinin, odak alanlarının ve metodolojik yaklaşımlarının ortaya konulmasıdır. Bu analizler aracılığıyla, proje yönetimi konusundaki akademik birikimin sistematik bir şekilde değerlendirilmesi ve gelecekte yapılacak araştırmalara yol gösterici veriler sunulması hedeflenmektedir. Ayrıca, tezlerde ele alınan konuların dağılımı, kullanılan yöntemler ve proje yönetimi uygulamalarındaki eğilimlerin belirlenmesiyle, alanın gelişim dinamikleri hakkında kapsamlı bir çerçeve sunulması amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan, tez başlığında "proje yönetimi" ifadesini barındıran yüksek lisans ve doktora tezleri bibliyometrik olarak analiz edilmiştir. Araştırma iki adımda gerçekleştirilmiştir. İlk kısım, tezler danışman hocaları, bağlı oldukları üniversiteler, tez türleri, yazıldıkları yıllar, bağlı oldukları enstitüler, tez türlerine göre ve kullanılan anahtar kelimelere göre sınıflandırılarak ele alınmıştır. İkinci kısımda ise, tezlerin ait olduğu ana bilim dallarıyla birlikte hangi proje yönetimi konularını kapsadığı, tezlerde benimsenen proje yönetimi yaklaşımları, proje yönetimi uygulama alanları ve bu alanlara göre kullanılan teknikler, gelecek araştırmalar için rehber niteliğinde incelenmiştir.

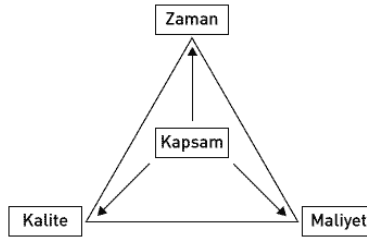
Proje yönetimi alanındaki çalışmaların farklı dönemlerde kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi, bu alandaki güncel eğilimlerin ve çalışma alanlarının belirlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma, Ulusal Tez veri tabanında 2013-2024 yılları arasında yayınlanan 141 yüksek lisans ve doktora tezini çeşitli açılardan analiz etmeyi amaçlamaktadır. Literatürde, proje yönetimi çalışmalarına odaklanan araştırmalar genellikle tek bir konu alanını veya belirli bir bilimsel dergiyi ele almaktadır. Birden fazla tezi karşılaştırmalı olarak inceleyen çalışmalar ise oldukça sınırlıdır. Bu araştırmada, 141 farklı yüksek lisans ve doktora tezi yöntem, desen, örneklem grubu ve veri toplama aracı gibi çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmiştir. Ayrıca, güncel proje yönetimi çalışmalarına odaklanan araştırma sayısının da sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, proje yönetimi konusundaki tezleri farklı değişkenler açısından incelemeyi hedefleyen bu çalışmanın literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada giriş bölümünü takiben beş ana bölüm halinde bir yapı sunulmaktadır: İlk olarak, okuyucuları proje yönetimi konusuyla bağlandırmayı amaçlayan teorik bir inceleme yapılmıştır. İkinci adım, bibliyometrik analiz kapsamında bilgi sunmaktadır. Üçüncü adım yöntem hakkında bilgi vermektedir. Dördüncü adım proje yönetimi konusunda yapılan bibliyometrik araştırma sonuçlarının sunulmasından oluşmaktadır. Son olarak, bibliyometrik araştırmanın sonuçları ve değerlendirme kısmı yer almaktadır.

2. PROJE YÖNETİMİ (PROJECT MANAGEMENT)

Proje yönetimi başarısına ilişkin değerlendirmeler yapıldığında pek çok farklı yaklaşımı bulmak ve kullanmak mümkündür. En geleneksel yaklaşımlardan biri demir üçgen yaklaşımıdır. Birlikte yönetilmesi gereken üç ana unsurun projeleri karakterize ettiğini doğruluyor: kapsam, maliyet ve zaman [4].

Bir projenin başarılı bir şekilde tamamlanması için genel kabul görmüş olan proje yönetimi, Şekil 1'de de gösterilen ve altın üçgen olarak adlandırılan zaman, kapsam ve maliyet olmak üzere üç temel kısıta sahiptir. Müşteri veya sponsorun beklediği şekilde sonuçlanmasını arzuladığı, ürün çalışmasının ortaya çıktığı kapsam kısıtı; proje için gereken sürenin belirlendiği zaman kısıtı; projeyi tamamlamak için gereken maliyetlerin belirlenip, planlanan şekilde beklenen sonuçlara ulaşmasını sağlayacak şekilde yönetilmesi, projenin kalitesini ve proje ekibine duyulan güveni artıracaktır [5].

Şekil 1. Proje Yönetimi Üçgeni

Proje yönetiminin, bu muazzam piramitleri inşa etmek için malzemeler ve insan gücü gibi birçok kaynağın kullanıldığı bir proje gerektirmiş olması sebebiyle, Büyük Piramitler kadar eski olduğunu ifade etmek yanlış olmaz. Proje Yönetimi Enstitüsü (PMI) bir projeyi “belirli bir ürün, hizmet ya da sonuç yaratmak amacıyla yapılan geçici bir girişim” olarak tanımlar ve “proje yönetimini, proje gereksinimlerini karşılamak amacıyla bilgi, yetenek, araçlar ve tekniklerin uygulanması” olarak tanımlar [6].

Proje Yönetiminde ilk olarak proje yöneticisi seçimi yapılır. Sektörel olarak bakıldığında özellikle savunma sanayi projelerinde gizlilik ve güvenlik kritik seviyede olduğu için projeye atanacak sorumlunun bu hassasiyetler temel alınarak yapılması çok önem arz etmektedir [7].

Bu seçim işlemleri yapılırken çeşitli yöntemlerde ele alınmaktadır. Proje yöneticisi seçiminden projede çalışacak personel ve seçime tabi olan birçok alanda özellikle Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri sıklıkla kullanılmaktadır [8].

Bu seçimlerde kullanılacak kriterlerin belirli veya belirsiz olma durumlarına göre kullanılan yöntemlerde değişebilmektedir. Proje yönetiminde ele alınan birden fazla konu belirsizlik içermektedir. Özellikle bütçe ve müşteri kaynaklı belirsizlikler projede zamansal uzamlara ve bütçe aşımına sebep olmaktadır. Bundan dolayı modelleme yapılırken sözel durumların sayısal ortama dönüştürülmesi konusunda bulanık yöntemler kullanılması (Fuzzy AHP gibi) tercih edilir [9].

Proje yönetiminde ilk adım, başlatma sürecidir. Başlatma sürecinin ardından gelen planlama süreci, uygulama sürecine geçişle devam eder. Proje uygulama sürecinin ardından ise izleme ve kontrol süreci devreye girer. İzleme ve kontrol sürecinden elde edilen sonuçlar, planlama ve uygulama aşamalarındaki verilerin uygulanabilirliğini doğruladığı takdirde, süreç devam eder. Proje yönetiminin başarıyla sürdürülmesi için her aşamada kontrol sürecinin olması gereklidir. Son aşamada ise projede tutarlılık ve uygulanabilirlik sağlandığı durumlarda kapanış sürecine geçilerek proje tamamlanır. Proje yönetiminin aşamaları şu şekilde sıralanabilir [10].

Proje başlatma, başlangıç ve bitiş zamanlarının belirli olduğu faaliyetlerin tamamını doğru ve sistematik bir şekilde tanımlamak, proje yönetimi açısından oldukça önemlidir. Zaman aralığı belirli olan faaliyetlerin başlatma süreci için onaylanması, yeni bir proje veya aşama için onay olarak tanımlanması amacıyla yürütülen tüm faaliyetler olarak ifade edilir. Bir sonraki aşama olan planlama, projede bitiş zamanının

belirli olması ve çoğunlukla insan kaynaklarının kendi fonksiyonel bölümlerinde görev yapıyor olmaları, detaylı bir planlama aşamasını zorunlu kılmaktadır. Projeler genellikle süre ve maliyet açısından aşma eğiliminde olduklarından, başarılı bir şekilde tamamlanabilmesi için etkin bir planlama süreci oldukça önemlidir. Projede gerçekleştirilmesi beklenen hedeflere ulaşmak amacıyla, proje planında tanımlanan işleri tamamlamak üzere yürütülen tüm aşamalar, yürütme ve uygulama süreci olarak adlandırılır. Planlamanın kabul edilmesiyle birlikte belirlenen proje faaliyetleri için uygulama sürecine geçilmiş olur. Bu izleme ve kontrol süreci, ilerleyişin ve performansın izlenmesi, gerekli düzenlemelerin yapılması, planlamada gerekli değişikliklerin belirlenmesi ve bu değişikliklerin uygulanması gibi tüm süreçleri kapsar. Projede tüm faaliyetlerin sonuçlandırılması amacıyla yürütülen tüm aşamalar, projenin kapanış süreci olarak tanımlanır.

2. BİBLİYOMETRİK ANALİZ (BIBLIOMETRIC ANALYSIS)

Bibliyometrik analiz, bireysel araştırmacıları, araştırma ekiplerini, ülkeleri, kuruluşları veya dergilerin etkisini değerlendirmeye yarayan hem nitel hem de nicel analiz tekniklerinden biridir. Bu yöntem, bilimsel bilginin gelişimini kavramak, araştırma eğilimlerini tespit etmek ve bilimsel iletişimin ilerleyişini izlemek için değerli bir araçtır [11].

Bibliyometri, özellikle bilimsel kitaplar, makaleler ve diğer çalışmaların analizinde istatistiksel tekniklerin kullanılmasına dayanan bir yöntemdir. Bu yöntemler, kütüphanecilik ve bilgi yönetimi alanında yaygın olarak uygulanmaktadır. Bibliyometrik analiz, belirli bir dönem diliminde yapılan akademik çalışmalarını araştırdığı gibi, bir çalışmanın sonrasında gerçekleştirilen araştırmaları hangi ölçüde etkilediğini de göstermektedir [1].

Bibliyometri, temelinde sayısal verilerin incelenmesine dayanan bir araştırma alanı olarak tanımlanmaktadır. Bibliyometrik araştırmalar, belirli niteliklere sahip dokümanların veya yayınların incelenmesine dayanır ve bilimsel iletişimle ilgili farklı sonuçların elde edilmesine olanak tanır [12].

Başka bir deyişle, bibliyometrik analiz, belirli konularda yazılmış bilimsel çalışmaların özelliklerini ve atıf durumlarını inceleyen niceliksel bir yöntemdir. Bibliyometrik analiz, çalışılan konu hakkında araştırmacılara ayrıntılı bilgi sunmasıyla dikkat çeken bir özelliğe sahiptir [13].

Çalışmanın amacı, Türkiye'de proje yönetimi alanında gerçekleştirilen akademik çalışmalarını inceleyerek, bu alandaki araştırmalara rehberlik edebilecek analizler sunmaktır. Bu bağlamda, bilimsel araştırmalarda proje yönetimi konusunda derinlemesine bilgi edinmeyi sağlayacak kaynakların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca bu çalışma, araştırmacıların proje yönetimindeki gelişmeleri öngörebilmeleri ve 2013-2024 yılları arasında bu alanda yapılmış olan çalışmalarını durumunu ve eğilimlerini değerlendirmeleri için bir zemin oluşturmayı hedeflemektedir.

Bu bibliyometrik analiz, araştırmacılara "proje yönetimi" alanında yazılmış tezlerin temel niteliklerine dair geniş bir bakış açısı kazandıracaktır. Ayrıca, sunulan bilgiler, "proje yönetimi" alanındaki araştırma ilerlemelerini daha net bir biçimde ortaya koyarak, araştırmacılara yazar, tez, ülke, kurum, kaynakça ve araştırma konularından elde edilen başlıca bilgileri sunmada yardımcı olacaktır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırmada, Türkiye'de proje yönetimi konusunda hazırlanmış yükseköğretim (yüksek lisans ve doktora) tezlerinin bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiştir. Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi (YÖK Tez Merkezi) veri tabanı kullanılarak "Proje Yönetimi" anahtar kelimesi ve "Tez Adı" ile yapılan taramada, 2013 ve 2024 yılları arasında toplamda 146 tez tespit edilmiştir. Ancak, tam metnine erişilemeyen 5 tez dışlanmış ve sonuç olarak 141 tez analiz kapsamına alınmıştır.

Çalışmada farklı bir dışlama veya dahil etme kriteri uygulanmamış, yalnızca tam metne erişilemeyen tezler değerlendirme dışında bırakılmıştır. Analiz kapsamında tezler; danışman akademik unvanları, üniversiteler, enstitüler, tez türü (yüksek lisans/doktora), tez dili (Türkçe/İngilizce), yıllara göre dağılım, kullanılan

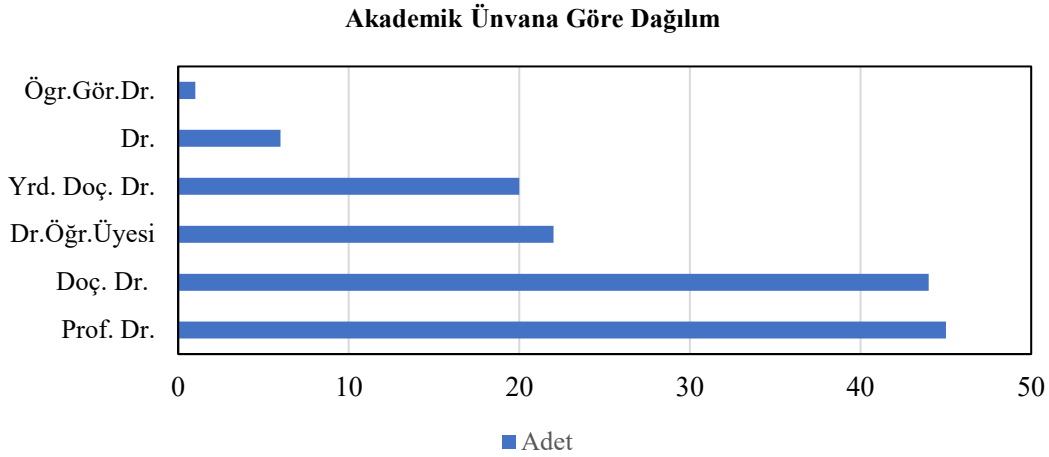
araştırma yöntemleri, ele alınan proje yönetimi konuları, uygulama yapılan sektörler, ana bilim dalları ve kullanılan anahtar kelimeler gibi kriterlere göre sınıflandırılmıştır. Veriler temizleme ve düzenleme işlemlerine tabi tutulmuş, yinelenen kayıtlar çıkarılmış ve eksik veriler mümkün olduğunca tamamlanmıştır.

Bibliyometrik analiz için Excel kullanılmış ve proje yönetimi alanında en çok çalışma yapan danışmanların akademik unvanları analiz edilerek karşılaştırılmış, tezlerde en sık kullanılan anahtar kelimeler belirlenerek anahtar kelime bulutu oluşturulmuş ve tezlerin dağılımları grafikler ve tablolar yardımıyla görselleştirilmiştir. Çalışmanın sınırlamaları arasında, yalnızca Türkiye’de yayımlanan tezlerin analiz edilmesi ve sadece belirli yıllar arasında yayımlanan tezlerin değerlendirilmiş olması yer almaktadır. Bu nedenle uluslararası literatürdeki çalışmalar bu çalışmaya dahil edilmemiştir.

4. BULGULAR (FINDINGS)

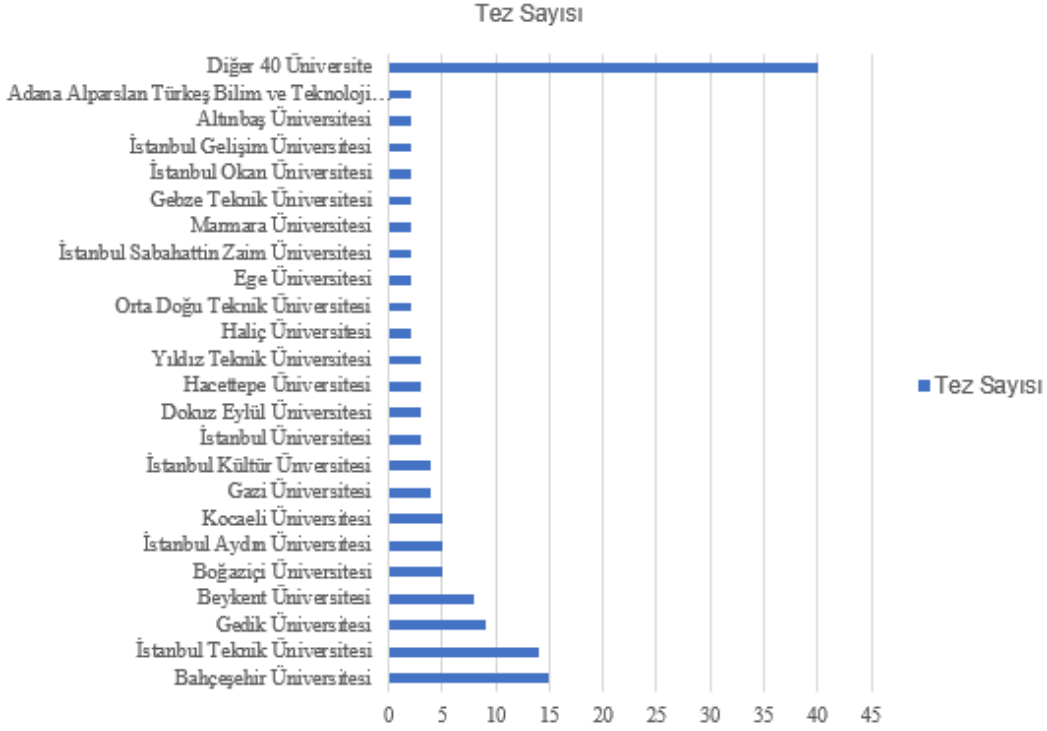
Çalışmanın bu kısmında, "Proje Yönetimi" anahtar kelimesi kullanılarak yapılan araştırma sonucunda erişilen yüksek lisans ve doktora tezleri ayrıntılı bir şekilde analiz edilmiştir. Tezler, belirli gruplara ayrılarak araştırma soruları doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Akademik unvanlara göre yapılan detaylı inceleme, Şekil 2’de tablo olarak sunulmuştur. Danışmanlara göre yapılan incelemede Profesör ve Doçent ünvana sahip danışmanların çoğunlukta olduğu görülmektedir.

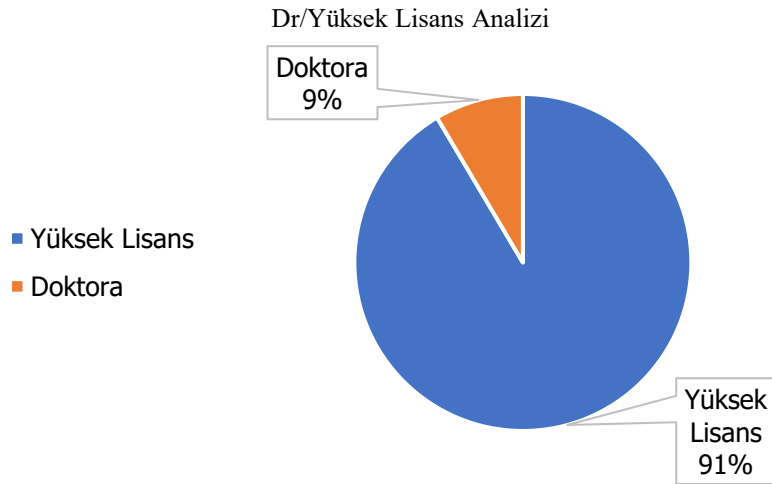
Şekil 2. Akademik Ünvana Göre Tez Sayıları

Şekil 3’te verildiği üzere, incelenen tezler içerisinde Bahçeşehir Üniversitesi (15) ve İstanbul Teknik Üniversitesi (14) tez ile en çok çalışma yapılan üniversiteler olmuştur. Gedik Üniversitesi (9), Beykent üniversitesi (8), Boğaziçi üniversitesi (5) tez ile ilk on üniversite içerisine girmişlerdir (Şekil 2). Diğer üniversitelerdeki yayınlar 2-3 şeklinde dağılım göstermektedir. Bu yıllar arasında toplamda 63 üniversite lisansüstü tez çalışması yapıldığı görülmektedir. Ayrıca 1 adet tez yayınlanmış olan Üniversiteler tablonun üst kısmında “Diğer” olarak belirtilmiştir. 1 er adet olduğu için toplu gösterilmiştir.

Şekil 3. Üniversitelere Göre Tez Sayıları

Şekil 4'teki pasta grafikte, 2013-2024 yılları arasında yapılan tez çalışmalarının Yüksek Lisans ve Doktora düzeylerine göre dağılımı gösterilmiştir. Grafik, yüksek lisans tezlerinin toplam çalışmaların %91'ini, doktora tezlerinin ise %9'unu oluşturduğunu ortaya koyuyor. Bu dağılım, akademik çalışmaların büyük bir çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde yapıldığını göstermektedir. Yüksek lisans tezlerinin daha fazla olmasının nedeni, yüksek lisans programlarının doktora programlarına göre daha yaygın ve ulaşılabilir olması olabilir. Ayrıca, doktora çalışmalarının daha uzun süre gerektirmesi ve daha derinlemesine bir araştırma süreci içermesi de bu farkın oluşmasına katkıda bulunabilir. Bu sonuç, doktora çalışmalarının daha sınırlı bir öğrenci kitlesi tarafından tercih edildiğini ve yürütüldüğünü göstermektedir.

Şekil 4. Türlerine Göre Tez Sayıları

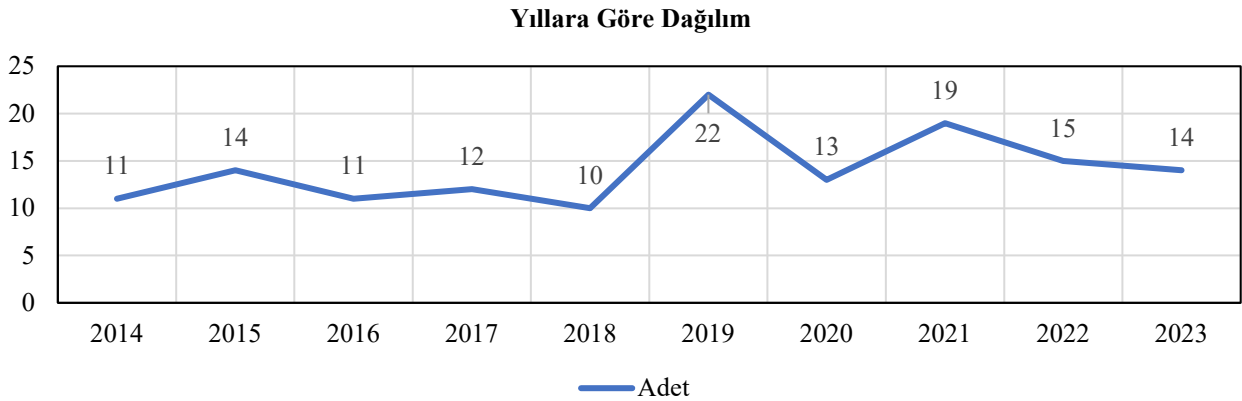
Şekil 5'te 2013-2024 yılları arasında yayınlanan tez çalışmalarının yıllara göre dağılımı gösterilmektedir. Grafik, belirli yıllarda tez çalışmalarının sayısında dalgalanmalar olduğunu ortaya koymaktadır.

- 2013-2016: Tez çalışmaları 11-14 arasında bir seyir izlemiştir, nispeten sabit bir eğilim gösteriyor.
- 2017-2019: 2017 yılında 12 olan tez sayısı, 2018 yılında en düşük seviyeye (10 adet) düşmüştür.
- Ancak 2019 yılında bu sayı hızla artarak 22'ye ulaşmıştır, bu da bu yılın tez çalışmaları açısından en verimli yıl olduğunu göstermektedir.
- 2020-2023: 2020 yılında tez sayısında bir düşüş (13 adet) gözlemlenmiş, ancak 2021 yılında tekrar bir artışla 19'a çıkmıştır. 2022 ve 2023 yıllarında ise tez sayıları kademeli olarak azalarak 14'e kadar düşmüştür.

Bu dalgalanmalar, çeşitli faktörlere bağlı olabilir. Örneğin, 2019 yılında artan tez sayısı, o dönemdeki akademik ilginin veya araştırma projelerinin yoğunluğunu gösterebilir. 2020 yılında görülen düşüş, COVID-19 pandemisinin eğitim ve araştırma faaliyetleri üzerindeki etkisiyle ilişkilendirilebilir. 2022-2023 yıllarında ise azalan trend, belki de pandeminin devam eden etkileri veya diğer sosyoekonomik faktörlerle bağlantılı olabilir.

- 2024: Bu yıl içerisinde henüz yayınlanmış bir tez bulunmamaktadır.

Genel olarak, bu grafik, yıllar içinde proje yönetimi alanında yapılan akademik çalışmaların nasıl dalgalandığını ve belirli yıllarda hangi faktörlerin bu dalgalanmaları etkileyebileceğini anlamak için yararlı bir bakış sunmaktadır.

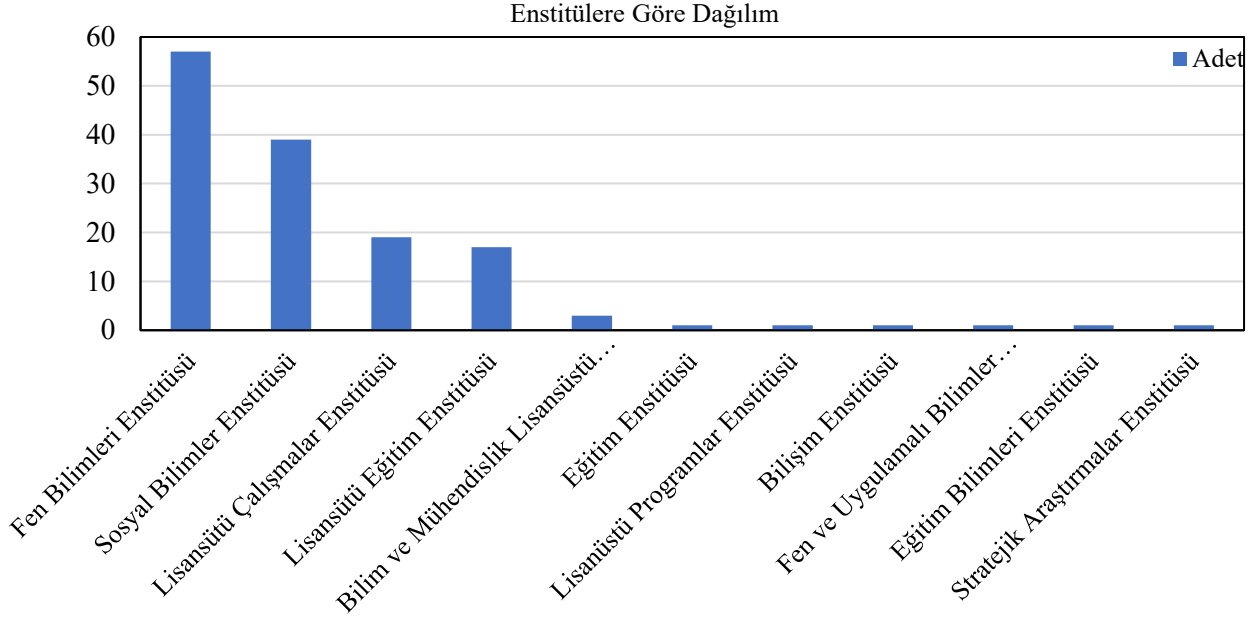

Şekil 5. Yıllara Göre Tez Sayıları

Grafikte, 2013-2024 yılları arasında çeşitli enstitülerde yapılan tez çalışmalarının dağılımı Şekil 6'da gösterilmektedir.

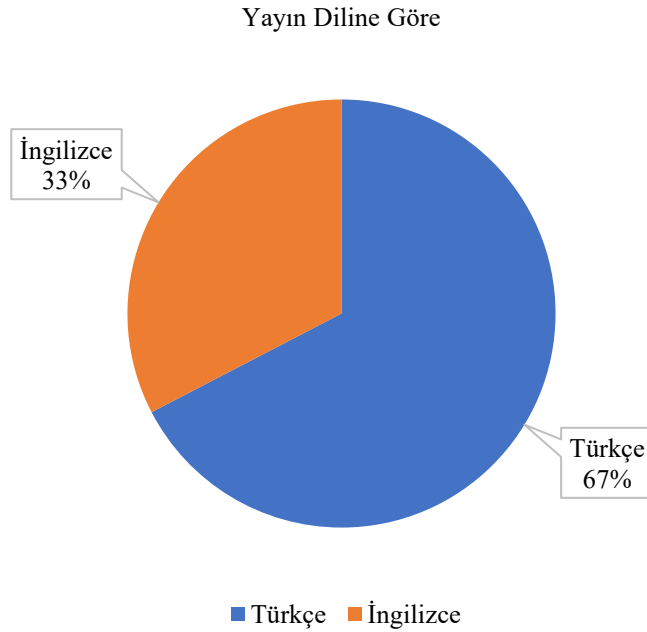
- Fen Bilimleri Enstitüsü: Yaklaşık 55 adet tez çalışması ile en yüksek sayıya sahip olan bu enstitü, fen bilimleri alanındaki araştırmaların yoğunluğunu ortaya koymaktadır. Bu, fen bilimleri alanındaki akademik ilginin ve araştırma faaliyetlerinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.
- Sosyal Bilimler Enstitüsü: Yaklaşık 30 adet tez çalışması ile ikinci sırada yer alan Sosyal Bilimler Enstitüsü, sosyal bilimler alanında da önemli miktarda araştırma yapıldığını göstermektedir.
- Lisansüstü Çalışmalar Enstitüsü: Bu enstitüde yapılan yaklaşık 20 tez çalışması, lisansüstü düzeydeki araştırmaların önemli bir kısmını temsil etmektedir.
- Lisansüstü Eğitim Enstitüsü ve Bilim ve Mühendislik Lisansüstü Enstitüsü: Bu iki enstitüde de sırasıyla yaklaşık 15 ve 10 adet tez çalışması yapılmıştır. Bu da eğitim ve mühendislik alanlarında belirli bir akademik yoğunluğun olduğunu göstermektedir.

- Diğer Enstitüler: Eğitim Enstitüsü, Lisansüstü Programlar Enstitüsü, Bilişim Enstitüsü gibi diğer enstitülerde yapılan tez çalışmaları ise 5 adetin altında kalmış ve daha düşük bir yoğunluk sergilemektedir. Bu durum, bu alanlarda daha az araştırma yapıldığını veya bu enstitülerde daha az öğrenci ya da araştırmacının tez çalışması yaptığını gösterebilir.

Şekil 6. Enstitülere Göre Tez Sayıları

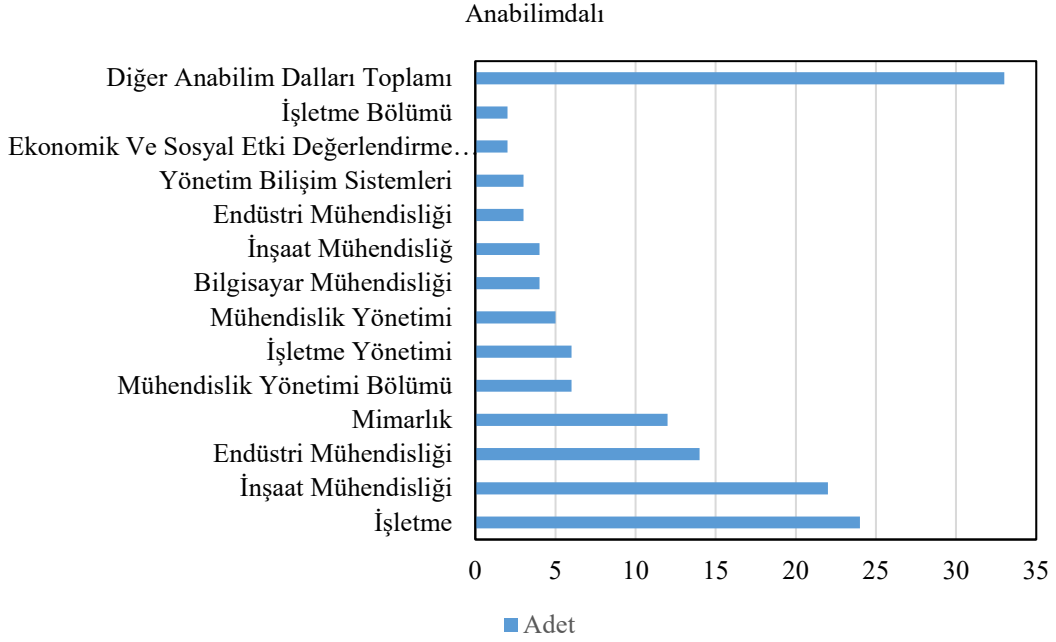
Genel olarak, grafik, belirli enstitülerdeki araştırma faaliyetlerinin yoğunluğunu ve bu alanlarda yapılan akademik çalışmaların dağılımını net bir şekilde göstermektedir. Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüleri, açık ara en fazla tez çalışması yapılan enstitülerdir, bu da bu alanlardaki akademik ilgiyi ve araştırma faaliyetlerini yansıtmaktadır.

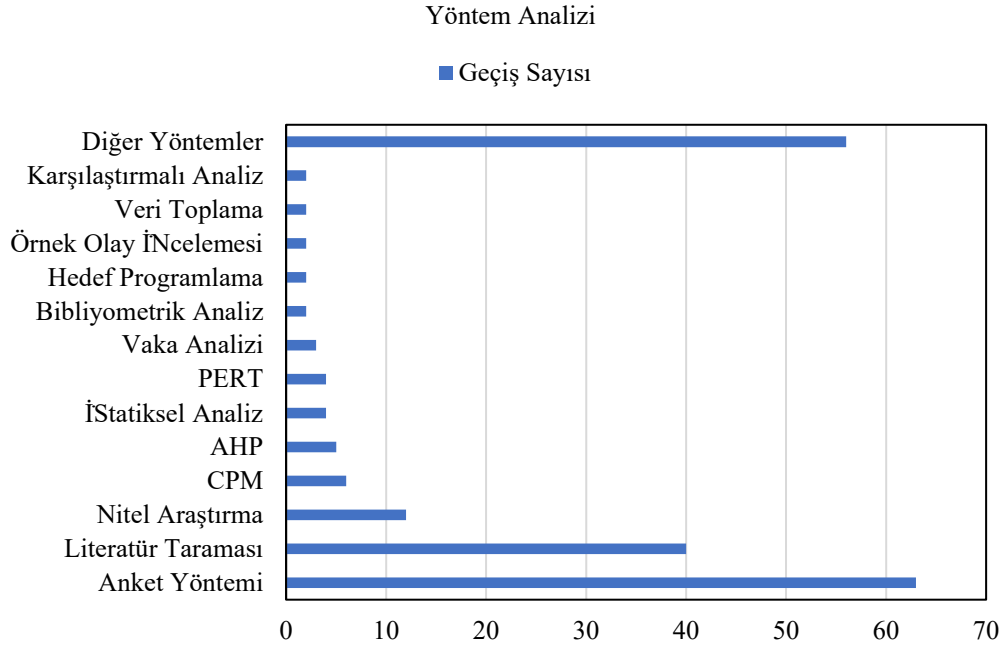
Şekil 7. Yazıldığı Dile Göre Tez Sayıları

Şekil 7’de 2013-2024 yılları arasında yapılan tezlerin yazıldığı dillerin dağılımı gösterilmektedir.

Bu analiz, proje yönetimi ile ilgili akademik çalışmaların geniş bir disiplin yelpazesine yayıldığını ve özellikle işletme ve mühendislik gibi pratik uygulamalara odaklanan alanlarda yoğunlaştığını ortaya koymaktadır.

Şekil 9. Ana Bilim Dalına Göre Tez Sayıları

Şekil 10. Yönteme Göre Tez Sayıları

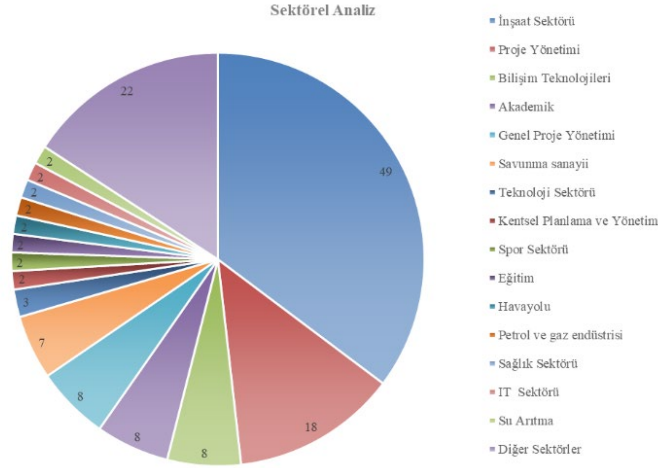
Şekil 10, 2013-2024 yılları arasında yapılan tez çalışmalarında kullanılan yöntemlerin dağılımını göstermektedir. Grafik, belirli yöntemlerin daha sık tercih edildiğini ve bazı yöntemlerin diğerlerine göre daha popüler olduğunu ortaya koymaktadır.

- Anket Yöntemi en sık kullanılan yöntem olarak öne çıkmaktadır. Bu, birçok araştırmanın veri toplama amacıyla anketleri tercih ettiğini ve anketlerin proje yönetimi alanında yaygın bir araç olarak kullanıldığını göstermektedir.
- Literatür Taraması da oldukça yüksek bir geçiş sayısına sahiptir. Bu, literatür taramasının genellikle araştırmalarda mevcut bilgiyi toplama, mevcut çalışmaların analiz edilmesi ve araştırma boşluklarının belirlenmesi amacıyla yaygın olarak kullanıldığını ortaya koyar.
- Nitel Araştırma üçüncü sırada yer almaktadır, bu da araştırmacıların proje yönetimi alanındaki karmaşık fenomenleri daha derinlemesine incelemek için nitel yöntemleri tercih ettiğini göstermektedir.
- Diğer yöntemler arasında AHP (Analitik Hiyerarşi Süreci), CPM (Kritik Yol Yöntemi), İstatistiksel Analiz, Pert, Vaka Analizi ve Bibliyometrik Analiz gibi yöntemler de bulunmaktadır, ancak bunların kullanım sıklığı daha düşüktür.
- Diğer Yöntemler kategorisi ise, çeşitli farklı yöntemlerin bir araya geldiği ve toplamda belirli bir sayıya ulaştığı bir grubu temsil etmektedir. Bu, proje yönetimi araştırmalarında çok çeşitli metodolojik yaklaşımların benimsendiğini gösterir.
- Bu grafik, proje yönetimi alanındaki akademik çalışmaların çoğunun veri toplama, mevcut literatürün gözden geçirilmesi ve niteliksel analizler gibi belirli metodolojilere dayandığını göstermektedir. Bu, araştırmacıların proje yönetimi alanında çeşitli yöntemleri nasıl ve ne ölçüde kullandıklarına dair değerli bir iç görü sunmaktadır.

Şekil 11’de, 2013-2024 yılları arasında yayınlanan tez çalışmalarında incelenen sektörlerin dağılımı gösterilmektedir. Bu dağılım, hangi sektörlerin proje yönetimi araştırmalarında daha fazla odak noktası haline geldiğini ortaya koymaktadır.

- İnşaat Sektörü açık ara en fazla incelenen sektör olarak öne çıkmaktadır. Bu, inşaat projelerinin karmaşıklığı, yüksek maliyetleri ve uzun süreli olmaları nedeniyle proje yönetimi çalışmalarında sıklıkla tercih edildiğini göstermektedir.
- Genel Proje Yönetimi kategorisi de dikkate değer bir şekilde temsil edilmektedir. Bu, spesifik bir sektöre odaklanmayan ancak proje yönetimi prensiplerini genel anlamda ele alan çalışmaların sayısının da yüksek olduğunu gösterir.
- Kentsel Planlama ve Yönetim ile Petrol ve Gaz Endüstrisi gibi sektörler de belirli bir ilgi görmüş olup, bu sektörlerdeki projelerin de akademik çalışmalarda incelendiği anlaşılmaktadır.
- Sağlık Sektörü ve Yazılım Proje Yönetimi gibi sektörler ise daha az sayıda çalışmada incelenmiştir, ancak bu alanlar da proje yönetimi açısından önemli konular sunmaktadır.
- Diğer sektörler, örneğin Sigorta Sektörü, Üretim, Ticaret ve Hizmet Sektörü, Yerel Yönetim Sektörü gibi kategorilerde de çalışmalar yapılmıştır, ancak bunlar nispeten daha az sayıda temsil edilmektedir.

Bu dağılım, proje yönetimi alanında inşaat sektörünün dominant bir konu olduğunu, ancak diğer sektörlerin de giderek artan bir ilgi gördüğünü ortaya koymaktadır. Çalışmaların sektörlere göre dağılımı, hangi alanlarda daha fazla araştırma yapıldığını ve bu sektörlerde proje yönetiminin nasıl bir öneme sahip olduğunu gösterir.

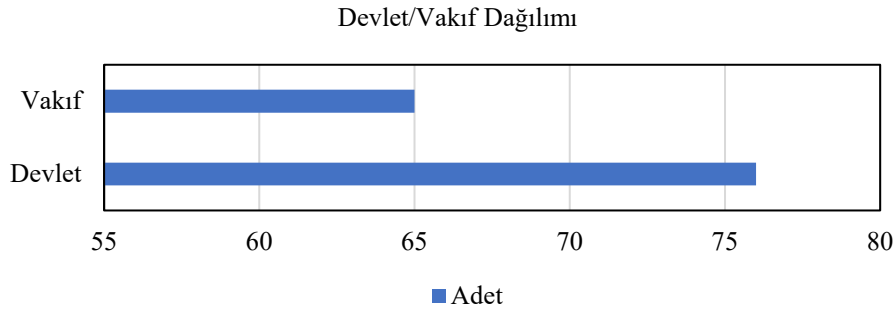

Şekil 11. Sektöre Göre Tez Sayıları

Şekil 12'deki 2013-2024 yılları arasında yayınlanan tezlerin vakıf ve devlet üniversitelerine göre dağılımı incelendiğinde, devlet üniversitelerinin daha fazla tez çalışmasına ev sahipliği yaptığı görülmektedir. Devlet üniversitelerindeki tez sayısı, vakıf üniversitelerindeki kıyasla belirgin bir şekilde daha yüksektir. Bu durum, devlet üniversitelerinin akademik araştırmalar ve tez üretimi açısından daha aktif bir rol oynadığını ya da daha fazla öğrenciye sahip olduğunu gösterebilir.

Vakıf üniversiteleri ise, devlet üniversitelerine göre daha az sayıda tez çalışması ile temsil edilmektedir. Bu fark, vakıf üniversitelerinin nispeten daha genç olması, öğrenci sayısının devlet üniversitelerine göre genellikle daha az olması veya araştırma faaliyetlerine ayrılan kaynakların farklılığı gibi nedenlerden kaynaklanabilir.

Genel olarak, grafikteki veriler, devlet üniversitelerinin tez üretiminde ön planda olduğunu, ancak vakıf üniversitelerinin de bu alanda önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Bu dağılım, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarının akademik üretkenliği ve araştırma kapasiteleri hakkında da fikir vermektedir.

Şekil 12. Devlet/Vakıf Üniversitesine Göre Tez Sayıları

Proje yönetimi alanındaki akademik çalışmaların büyük ölçüde inşaat, işletme ve mühendislik disiplinlerinde yoğunlaştığı, doktora düzeyindeki araştırmaların ise sınırlı kaldığı görülmektedir. Çalışmalarda ağırlıklı olarak nitel ve anket tabanlı yöntemler kullanılırken, analitik modelleme ve yapay zeka tabanlı yaklaşımların daha az tercih edildiği tespit edilmiştir. Gelecek araştırmaların, proje yönetiminin bilişim, savunma ve sağlık gibi farklı sektörlerdeki uygulamalarına odaklanması, veri odaklı yöntemlerin daha yaygın kullanılması ve kriz dönemlerinde proje yönetimi süreçlerinin nasıl şekillendiğine dair derinlemesine analizler içermesi, literatüre önemli katkılar sağlayacaktır.

5. SONUÇ (CONCLUSION)

Proje yönetimi alanında 2013-2024 yılları arasında gerçekleştirilen lisansüstü tezler üzerinde yapılan bibliyometrik analiz, bu dönemdeki akademik eğilimleri, kullanılan yöntemleri, çalışılan konuları ve tezlerin yayımlandığı dilleri inceleyerek alandaki gelişmeleri ve araştırma boşluklarını ortaya koymuştur. Analiz, hem nitel hem de nicel verilerin toplanması ve görselleştirilmesiyle, alandaki araştırmacılar için yol gösterici sonuçlar sunmuştur. İşte bu analizden çıkarılabilecek bazı önemli sonuçlar ve değerlendirmeler: Araştırma Eğilimleri ve Yöntemler açısından, Anket Yöntemi ve Literatür Taraması en sık kullanılan araştırma yöntemleri olarak öne çıkmaktadır. Bu, proje yönetimi alanında araştırmacıların genellikle anketler yoluyla veri topladığını ve literatüre dayalı analizler yaptığını göstermektedir. Nitel araştırmalar da önemli bir yer tutmakta olup, bu yöntemlerin proje yönetimi süreçlerini derinlemesine anlamada etkili olduğu görülmektedir. Nispeten Az Kullanılan Yöntemler: CPM, AHP ve Bibliyometrik Analiz gibi daha spesifik yöntemlerin daha az kullanıldığı, ancak belirli konularda detaylı ve yapılandırılmış analizler için tercih edildiği anlaşılmaktadır. Bu, bu yöntemlerin alanın derinlemesine ve yapılandırılmış incelenmesinde önemli olduğunu gösterir.

Konular ve Temalar açısından, Sürdürülebilirlik ve Çevresel Etkiler, Proje Yönetim Metodolojileri (Agile, Scrum vb.), Verimlilik ve Performans İyileştirme ve Risk Yönetimi en yaygın olarak araştırılan konular arasında bulunmaktadır. Bu temalar, proje yönetimi alanında son yıllarda artan bir ilgiye işaret eder ve bu alandaki araştırma eğilimlerini yansıtır. Sektör Dağılımı: İnşaat sektörü, bu dönemde tez çalışmalarında en fazla üzerinde durulan sektör olmuştur. Bu, inşaat projelerinin karmaşıklığı ve proje yönetim süreçlerinin önemi ile ilgili olabilir. Sağlık sektörü ve yazılım projeleri de önemli konular arasında yer alırken, kentsel planlama ve enerji gibi alanlarda da araştırma yapılmıştır.

Yayın Dili açısından, tezlerin büyük çoğunluğunun Türkçe yazıldığı, ancak önemli bir kısmının da İngilizce olarak kaleme alındığı görülmektedir. Bu durum, Türk akademik çevrelerinin yerel ve uluslararası düzeyde bilimsel katkı yapmaya çalıştığını gösterir. Lisansüstü Eğitim ve Tezlerin Kurumsal Dağılımı açısından, Fen Bilimleri Enstitüleri ve Sosyal Bilimler Enstitüleri, proje yönetimi alanında en fazla tez çalışmasının yapıldığı enstitüler olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, proje yönetiminin hem teknik hem de sosyal bilimler açısından ele alındığını göstermektedir. Devlet Üniversiteleri, vakıf üniversitelerine kıyasla daha fazla tez üretmiştir. Bu da devlet üniversitelerinin akademik araştırma ve tez üretiminde daha aktif olduğunu veya daha fazla öğrenciye sahip olduğunu düşündürülebilir. Lisansüstü Eğitim Türleri açısından, Yüksek Lisans Tezleri doktora tezlerine göre sayıca daha fazla gerçekleştirilmiştir. Bu durum, proje yönetimi alanında daha fazla öğrencinin yüksek lisans düzeyinde eğitim almayı tercih ettiğini göstermektedir. Yüksek lisans tezlerinin sayısının fazla olması, akademik kariyerin ilk aşamalarında proje yönetimine duyulan ilginin yüksek olduğunu ortaya koyar.

Özetle, 2013-2024 yılları arasında proje yönetimi alanında Türkiye'de önemli bir akademik üretkenlik olduğunu ve bu alanda yapılan araştırmaların geniş bir yelpazeye yayıldığını göstermektedir. Özellikle sürdürülebilirlik, risk yönetimi ve verimlilik gibi konular, proje yönetiminde kritik öneme sahip olmaya devam etmektedir. Ayrıca, tezlerde kullanılan yöntemlerin çeşitliliği, araştırmacıların farklı analiz teknikleriyle proje yönetimi süreçlerini nasıl ele aldıklarını göstermektedir. Bu durum, akademik çalışmaların metodolojik zenginliğini ve proje yönetimi alanındaki çeşitli problemlerin çözümüne yönelik geniş bir bakış açısını yansıtır.

Bu sonuçlar, proje yönetimi alanında gelecekteki araştırmalara yön vermek için önemli bir referans noktası sunmaktadır. Ayrıca, bu alandaki araştırmaların daha ileriye taşınması için hangi konuların daha fazla incelenmesi gerektiği ve hangi metodolojilerin daha etkin kullanılabileceği hakkında da önemli ipuçları sunar.

ÇIKAR ÇATIŞMASI (CONFLICT OF INTEREST)

Makale yazarları aralarında herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

YAZAR KATKISI (AUTHOR STATEMENT)

Yunus Aydın: Fikir/Kavram, Literatür Taraması, Veri Analizi ve Ana Metin Yazımı. **Mehmet Pınarbaşı:** Danışmanlık, Rehberlik, Çalışmanın İncelenmesi ve Geri Bildirim. **Tamer Eren:** Danışmanlık, Düzeltmeler, Akademik Yönlendirme ve Geri Bildirim.

ARAŞTIRMA ve YAYIN ETİĞİ BEYANI (STATEMENT OF PUBLICATION ETHICS)

Çalışmanın tüm süreçlerinin araştırma ve yayın etiğine uygun olduğunu, etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine uyduğunu beyan ederim.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1] Gündüz, H., & Eren, T. (2024). Kent Dirençliliği Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Resilience*, 8(1), 73-22.
- [2] Bozat, S. B. (2022). *Proje Yönetiminde Etkim İnsan Kaynağı Dağıtımı İçin Bir Veri Zarflama Analizi Yaklaşımı*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı, Ankara.
- [3] Özdemir, H. (2022). *Proje Yönetimi Yaklaşımının Matematiksel Yöntemlerle Seçilmesi ve Uygulanması*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Matematik Mühendisliği Anabilim Dalı, İstanbul.
- [4] Machado, F. J., & Martens, C. D. P. (2015). Project Management Success: A Bibliometric Analysis. *Revista de Gestao e Projetos*, 6(1), 28-44.
- [5] Kılıç, T. (2023). *Proje Yönetimi Başarısını Konu Alan Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı, Adana.
- [6] Çolak, E. S. Z. (2023). *Organizasyonel Sürdürülebilirlik İçin Proje Yönetimi*. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, Yönetim Bilgi Sistemleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- [7] Tezcan, B., & Eren, T. (2024). Bulanık Ortamda Proje Yöneticisi Seçimi: Savunma Sanayi Firmasında Bir Uygulama. *Savunma ve Savaş Araştırmaları Dergisi*, 34(1), 153-168.
- [8] Sarımeşmet, B., Yumuşak, R., & Eren, T. (2023). Bir mobilya üretim tesisi için üretim geliştirme mühendisi seçimi. *Journal of Turkish Operations Management*, 7(1), 1469-1482.
- [9] Aydın, Y., & Eren, T. (2018). Hava Savunma Sanayii Alt Yüklenici Seçiminde Bulanık Mantık Altında Çok Kriterli Karar Verme Ve Hedef Programlama Yöntemlerinin Kullanılması. *Journal of Aviation*, 2(1), 10-30.
- [10] Dağgöl, E. (2023). *Proje Yönetimi Sürecinde Sürekli İyileştirmeye İlişkin Anlayış*. Yüksek Lisans Tezi, Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Ekonomik ve Sosyal Etki Değerlendirme Çalışmaları Anabilim Dalı, Adana.
- [11] Eren, T., Aksungur, B. N., Sever, H., & Güven, E. (2024). İnsansız Hava Araçları Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Turkish Journal of Unmanned Aerial Vehicles*, 6(1), 21-29.
- [12] Sanlı, Y. B., Baltacı, F., Güven, E., & Eren, T. (2024). Siber Güvenlik Çalışmaları Üzerine Bibliyometrik Analiz. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 17(3) 223-229.
- [13] Bozdemir, E., & Çivi, F. (2019). Standart Maliyet Yönteminin Görsel Haritalama Tekniğine Göre Bibliyometrik Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 81, 59-84.

© Author(s) 2025. This work is distributed under <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>